

Scéna „Márnice“ v ostravském Divadle Petra Bezruče po delší odmlce opět umělecky ožila

Nenaplněný milostný cit a strádající ženy

LADISLAV KNIŽÁTKO

OSTRAVA. Miniprostor suterénní scény Márnice v ostravském Divadle Petra Bezruče je zcela účelově otevřen experimentům.

Po menší odmlce zde bylo nastudováno další netradiční představení. Volba titulu padla na hru španělského básníka a dramatika Federica Garcíi Lorky tvořící vrchol jeho tvorby pro divadlo – „Dům doni Bernardy“.

Dramaturgyně Petra Kohu-

tová upravila překlad španělské tragédie, vytvořený Antonínem Přídalem, pod názvem „Bernarda“. Zredukovala ho do scénického tvaru, který je zaměřen na myšlenkové zdůraznění výrazného tématu konfliktu jedince s mocí, upírající mu právo na vnitřní svobodu. Drastický příběh venkovské vdovy – neústupně prosazující u svých dcer a dalších příslušnic rodinného společenství bezvýhradné respektování jejich příkazů a představ o společném soužití v domě – se stává modelovou situací pro rozehrání sugestiv-

ního obrazu konfliktního soužití devíti vyhraněných ženských typů. Tuto možnost dotváří režisér Josef Janík (za velmi účinné spolupráce scénografky Marty Roszkopfové) do strhující jevištní podoby.

RECENZE

Nápaditě je řešena scéna, koncipovaná jako výtvarný symbol uzavřenosti a izolace od okolního světa. V neméně stylovém přístupu jsou pak řešeny i kostýmy, jejichž působivý barevný kontrast černé a červené navozuje s nenásil-

nou názorností potřebné dramatické asociace. Rovněž zvukovou stránku inscenace (Jakub Matýsek) řeší režisér s metaforickou velkorysostí. Zejména tři výkony zde dominují a naplňují dramatikovu podobu ženských osudů s uhrančivou přesvědčivostí: jsou to dramaticky vyhocené portréty Bernardy (v podání Zdeny Przebindové), její hospodyně Poncie (kterou znamenitě vystihuje výkon Aleny Sasínové-Polarczyk) a nejstarší dcery Augustias (představovanou Kateřinou Krejčí v náročné a osobitě pojaté

charakteristice). S tvořivou vynalézavostí velmi přesně naplňují požadavky svých náročných rolí rovněž Markéta Viktorová (Amélie), Miluše Hradská (Marie Josefa), Marcela Čapková (Magdalena) a hostující Lucie Štěpánková (Martirio), Ivana Stejskalová (Adéla) a Petra Lhotská (služka). Bezručácká „Bernarda“ je skvělou ukázkou jevištní tvorby, s profesionální odpovědností ověřující nejsoučasnější trendy divadelní praxe. Experimentální Márnice nemohla snad být „znovuotevřena“ šťastnějším způsobem.

Bernarda není jen příběh ze španělského venkova

U „Bezručů“
ožila druhá
scéna - Márnice

MONIKA HORSÁKOVÁ

Márnice opět žije!, chtělo by se zvolat po zhlédnutí představení Bernarda, které podle Přidolova překladu **Domu doni Bernardy španělského dramatika Federica Garcíi Lorcy a v dramaturgii Petry Kohutové** nastudoval režisér Josef Janík na „experimentální“ scéně ostravského Divadla Petra Bezruče.

Právě navýsost komorní prostor Márnice, již čtyři desítky diváků a devět protagonistek stačí, aby byla nabitá k prasknutí, přesně koresponduje s vrcholným Lorcovým dramatem o ženě, kte-

rá stanovila svým dcerám pevné hranice bytí, jež nepřesahují prostor rodinného sídla, a nosné navýsost aktuální téma morálky, konvencí, svobody a jejího vnímání ještě podtrhuje.

divadelní recenze

V titulní roli, kterou tvůrci akcentovali již samotnou změnou původního titulu inscenace, se představuje Zdena Przebíndová, jejíž civilní, strohé, místy až asketické pojetí rozporuplné Bernardy výrazně posiluje účinek silného příběhu. Kontrastuje s ní praktičnost a živočišnost hospodyně v podání Aleny Sasínové-Polarczyk, „světaznalé“ i zvyků znalé ženy s nadhledem, jakési komentátorky všeho, co se mezi zdmi rodinného vězení děje.

Právě jiskření mezi oběma že-

nami patří k nejpůsobivějším momentům nastudování. Milým překvapením jsou herecké výkony představitelk dvou nejmladších dcer - Lucie Štěpánkové a Ivany Stejskalové, obě j. h., v náročných, citově rozkolísaných partech řádem prozatím neseznaných, a tedy nepřijatelně neposlušných dívek. Přímo neodolatelná je pak Miluše Hradská v roli babičky, jediné osoby, která dokáže vytyčené hranice bez následků překročit.

Zdá se však, že nad dramaturgicky i režijně dobře vymyšleným představením, které všechny protagonistky hrají očividně rády, se jako v Bernardině domě těžký vzduch vznáší přílišná únava z dosavadní náročné bezručovské sezóny.

Márnice opět ožila, ale k plnohodnotnému žití jí ještě krůček zbývá ...

Téměř výlučně „ženské“ představení ostravské Divadelní společnosti Petra Bezruče Bernarda bylo uvedeno v Márnici. Foto ARCHIV

20. 5. 2001

RECENZE

Drama Bernarda vypráví o sebetrýznění devíti žen

Cestu proti přirozenosti a muka podřizování se konvencím vykreslil Federico García Lorca v proslulém dramatu *Dům doni Bernardy* velmi otevřeně. Režisér Josef Janík nastudoval inscenaci v ostravském Divadle Petra Bezruče před více než rokem s důrazem na bezprostřední kontakt diváka s účinkujícími. Hra se stala (spolu s Romeem a Julií režiséra Juraje Deáka) letošním příspěvkem ostravských divadelníků setkání činoherních souborů Trialog 2001 v Brně.

Tristi osud devíti žen svázaných zdmi uzavřeného domu se odvíjí k tragickému rozuzlení: smrtí jedné z nich. Přitom už na počátku mrtvý je – pán domu. Vdova Bernarda, její bláznivá matka, dcery i služebné chtějí po jeho skonu žít volněji, ovšem rituály a řád španělské venkova jim to nedovolují.

Na výrazném vyznění inscenace má, vedle svérázného režijního vedení, velký podíl i vyrovnané herecké obsazení. Ústřední postava Bernarda se ve ztvárnění Zdenou Przebindovou nejeví jako despotickejší diktátorka. Její úsporné herectví dává naopak vyzníit vnitřní rozpolcenosti hrdinky. Przebindová Bernardu představuje jako ženu, která nemá volby. Jedinou osobou, která se vdově dokáže přímo postavit, je hospodyně Poncia. Alena Sasínová-Polarczyk ji představuje jako živočišnou donašečku, jež však soucítí i s rebelujícími dcerami. Ohlašující se tragédie v domě plném žen souvisí s námluvami nejstarší, odkvétající dcery Augustias (Kateřina Krej-

Alena Sasínová-Polarczyk jako Poncia a Petra Lhotská v roli Služky v ostravském nastudování Bernardy. Foto archiv

čí). O ženichovi sní také Magdalena (Marcela Čapková), Amélie (Markéta Viktorová), Martirio (Lucie Štěpánková) a Adéla, kterou hraje Ivana Stejskalová. Smrtelný boj o vnitřní svobodu a lásku k Pepemu el Romanovi nevyhrává ovšem ani omezená a nezákladná Augustias, ani krásná Adéla.

Výpravu pozoruhodné inscenace vytvořila Marta Roszkopfová, autorkou úpravy textu a dramaturgyní nastudování je Petra Koutová. Bernarda je hrána v překladu Antonína Přidala.

Martin Reissner

Federico García Lorca: *Bernarda*. Divadlo Petra Bezruče v Ostravě. Na Trialogu uvedeno 2. února 2001.